

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu Anny Žákovej a JUDr. Violy Takáčovej v právnej veci navrhovateľa **M. P.**, bývajúceho v Č., R., proti odporkyni **S.P., Ú., U.**, o vdovecký dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2007, č.k.4Sd/61/07-16, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 11. júna 2007, č.k.4Sd/61/07-16, **potvrdzuje**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 18. januára 2007, ktorým podľa § 293n zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zák.č. 310/2006 Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o vdovecký dôchodok s odôvodnením, že nárok na tento dôchodok mu nevznikol, lebo do troch rokov odo dňa smrti manželky nedovršil dôchodkový vek ani nebol uznaný invalidným.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z dávkového spisu odporkyne za preukázané, že manželka navrhovateľa zomrela 25. júna 1979, navrhovateľ bol poberateľom starobného dôchodku od 29. januára 1991, pred 1. januárom 2004 nebol poberateľom vdoveckého dôchodku a žiadosťou zo 7. septembra 2006 požiadal o priznanie vdoveckého dôchodku od 1. augusta 2006. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ do troch rokov od smrti manželky nedovršil dôchodkový vek, nespĺňa teda podmienky nároku na vdovecký dôchodok podľa § 293n zákona o sociálnom poistení a preto rozhodnutie odporkyne považoval za zákonné.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že bez pomoci a podpory štátu vchoval tri deti. Cíti sa diskriminovaný, lebo v jeho obci všetci vdovci poberajú vdovecké dôchodky a nevidí dôvod, prečo by vdovecký dôchodok mal patriť len tým, ktorých manželky zomreli pred tromi rokmi a poberali dôchodok.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa vyhovieť nemožno.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti o vdovecký dôchodok.

Navrhovateľ namietal, že je diskriminovaný vyžadovaním splnenia podmienky, aby do troch rokov od smrti manželky začal poberať starobný dôchodok.

Navrhovateľ odovdel za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého vdovcovi vznikol nárok na vdovecký dôchodok najskôr od 1. júla 1991 len vtedy, ak sa staral o nezaopatrené dieťa.

Pokiaľ navrhovateľ namietal, že vychoval tri deti a splnil podmienky pre vznik nároku na vdovecký dôchodok podľa § 74 ods. 3 písm. c/ zákona o sociálnom poistení, je potrebné uviesť, že ustanovenie § 74 zákona o sociálnom poistení možno použiť len v prípadoch vdovcov, ktorí odovdali po 31. decembri 2003, teda za účinnosti zákona o sociálnom poistení a nemožno ho aplikovať na prípady vdovcov, ktorí odovdali pred 1. januárom 2004 .

Ustanovenie § 293n ako ustanovenie prechodné, t.j. ustanovenie, ktoré rieši vznik alebo trvanie nárokov na vdovecký dôchodok u tých vdovcov, ktorí odovdali pred 1. januárom 2004, bolo do zákona o sociálnom poistení vložené zákonom č. 310/2006 Z.z. s účinnosťou od 1. augusta 2006.

Úmyslom zákonodarcu nebolo priznať vdovecký dôchodok všetkým vdovcom, ktorí odovdali bez nároku na vdovecký dôchodok, resp. ktorým bol vdovecký dôchodok odňatý pred 1. augustom 2006. Nárok na vdovecký dôchodok podmienil splnením viacerých podmienok.

Podľa § 293n zákona o sociálnom poistení vdovec, ktorého manželka zomrela pred 1. januárom 2004, nebol mu priznaný vdovecký dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 alebo zanikol nárok na taký vdovecký dôchodok pred 1. augustom 2006 a ku dňu smrti manželky, najneskôr do uplynutia troch rokov od smrti manželky, dovšil dôchodkový vek alebo bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006 z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, má nárok na vdovecký dôchodok po manželke, ktorá

a) ku dňu smrti bola poberateľkou starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku, invalidného dôchodku, čiastočného invalidného dôchodku alebo dôchodku za výsluhu rokov,

b) ku dňu smrti splnila podmienky nároku na starobný dôchodok, pomerný starobný dôchodok alebo získala dobu zamestnania na nárok na invalidný dôchodok alebo dôchodok za výsluhu rokov, alebo

c) zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že vznik nároku na vdovecký dôchodok je podmienený splnením podmienok predovšetkým na strane pozostalého manžela, a to podmienky, že buď do troch rokov od smrti manželky dovŕši dôchodkový vek, alebo v tej istej lehote bol uznaný invalidným a táto invalidita trvá aj po 31. júli 2006. Až po splnení podmienok na strane vdovca sa ďalej skúma splnenie podmienok na strane nebohej manželky, ktoré sú uvedené v písm. a) až c) ustanovenia § 293n zákona o sociálnom poistení.

Splnenie uvedených podmienok na strane vdovca je vyžadované u všetkých vdovcov, ktorí ovdoveli pred 1. januárom 2004, rovnako. Ustanovenie § 293n nepripúšťa žiadne výnimky. Odvolací súd preto námietku navrhovateľa o jeho diskriminácii nepovažoval za dôvodnú.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ nebol uznaný invalidným a že dôchodkový vek 60 rokov dovŕšil 27. apríla 1992, teda po uplynutí viac ako troch rokov od smrti manželky. Nesplnil teda podmienky vzniku nároku na vdovecký dôchodok, vyžadované na strane vdovca ustanovením § 293n zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny (§ 219 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa náhradu trov nežiadala.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 29. apríla 2008

**JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová